

QAXDA AQRAR BÖLMƏDƏ YÜKSƏK DİNAMİKA QORUNUB SAXLANILIR

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 2003-cü ildən həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf proqramları həyatımızın bütün sahələrində real təcəssümünü tapmışdır. Son 16 ildə qazılan uğurların miqyası çox böyükdür. Həm də bu illər ərzində bütün sahələrdə yüksək dinamika qorunub saxlanılmışdır. Bu mənada 2019-cu ili də uğurlu il saymaq olar. Belə ki, cari ilin altı ayı ərzində kənd təsərrüfatında 13 faiz, bitkiçilik məhsullarının istehsalında 25 faiz artım əldə olunub, Cənab prezidentin təbirincə desək, qoyulan investisiyalar, aparılan islahatlar, verilən subsidiyalar, texniki-innovativ yeniliklərin tətbiqi öz nəticəsini verib. İqtisadi artım və inkişaf dinamikası Qax rayonundan da yan keçməyib. Belə ki, 2019-cu ilin ötən dövrü ərzində bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının istehsalında yüksək dinamikanın təmin olunması məqsədilə qarşıya qoyulan vəzifələrin icrası istiqamətində tədbirlər davam etdirilmiş, ötən müddət ərzində 4684 hektar sahədə yazlıq bitkilərin, o cümlədən 999 hektar sahədə yonca, 392 hektar sahədə tərəvəz, 290 hektar sahədə vələmir, 191 hektar sahədə bostan, 321 hektar sahədə kartof, 1720 hektar sahədə dinamik qarğıdalı əkini aparılmışdır. Rayonun ərazisində ümumilikdə 165,6 hektar sahədə yeni fındıq bağları salınıb. Qax rayonu üçün ənənəvi əkin növü sayılan tütünçülük və baramaçılığın inkişafına xüsusi diqqət yetirilib, hər iki sahənin dirçəldilməsi üçün davamlı zəruri tədbirlər həyata keçirilir. Cari təsərrüfat ilində tütünçülük məşğul olan təsərrüfat subyektləri tərəfindən 455,6 hektar sahədə ətirli "Virciniya", 19 hektar sahədə "Berley" və 17 hektar sahədə digər tütün növləri olmaqla cəmi 181,6 hektar bütün tikinti aparılır. İndiyədək 1000 tondan artıq yaşıl tütün yarpağı tədarük olunaraq rayonun istehsal və emal müəssisələrinə göndərilib. Tütün tədarükü davam edir. Aqrar sahə üzrə müəyyən

olunan strateji yol xəritəsində baramaçılığın inkişafı da üstün mövqeyə çıxarılıb. Bu il Qax rayonunda ötən ildəkinə nisbətən 4,5 ton çox olmaqla 29,8 ton yüksək keyfiyyətli barama istehsal olunub. Cari ildən etibarən rayonda damazlıq barama istehsalına başlanılıb ki, nəticə etibarilə 2,5 ton elit məhsul tədarük edilib. Kümçülərə damazlıq barama istehsalına görə 107,4 min manat vəsaitin ödənilməsi, istehsal təyinatlı baramanın hər kiloqramına görə 5 manat olmaqla 134,3 min manat subsidiyanın verilməsi təmin olunub ki, bu da fermerlərdə əlavə stimula yaradıb. Məlumat üçün deyək ki, cari ildə respublika üzrə 1,2 milyon hektarda taxıl əkilib. Qax rayonunda da taxılçılığa diqqət xeyli artırılıb. Belə ki, bu il rayonda payızlıq əkin sahələrinin 4991 hektarında dəmirçilər və ambrioziyaya qarşı kimyəvi mübarizə tədbirləri aparılıb, 758 hektar qarğıdalı sahəsində gövdə kəpənəyinə qarşı mübarizə tədbirləri görülmüş. Nəticədə 2019-cu ilin məhsulu üçün əkilmiş 13 min 815 hektar payızlıq taxıl, o cümlədən 10 min 934 hektar buğda, 2881 hektar arpa sahələrində biçin uğurla başa çatdırılıb, 33 min 622 ton buğda, 7521 ton arpa məhsulu olmaqla cəmi 41 min 143 ton payızlıq dən istehsal olunub. Payızlıq dən orta məhsuldarlığı 29,8 sentner təşkil edib. Bir məsələni xüsusi olaraq vurğulamaq lazımdır ki, yazlıq və payızlıq əkinə görə 2830 nəfər sahibkarlıq subyektinə 1 milyon 207 min manat yardım verilib. Rayonda heyvandarlıq məhsulları istehsalının intensiv inkişafının təmin edilməsinə zəmin yaradan və bu sahənin uzunmüddətli inkişafına gətirib çıxaran mühüm amillərdən biri cins maldarlığının inkişafı və dirçəldilməsi ilə bağlıdır. Qax rayonunda mal-qaranın cins tərkibinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işlər təqdirəlayiqdir. Belə ki, cari ilin altı ayı ərzində ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə ət istehlakı 2,9 ton artaraq 13427,9 tona, süd istehsalı 38,1 tondan 7265,6 tona, yumur-

ta istehsalı 26 min ədəddən 4 milyon 158 min ədədə çatdırılıb. Rəqəmlərə baxdıqda çox ciddi artımın olduğu göz önünə gəlir. Müvafiq müddət ərzində 5 özəl inqibatorda 400 mindən artıq cücə çıxarılaraq əhaliyə satılıb. Mövcud mal-qaranın saymazlığının qorunması, əhəlinin keyfiyyətli heyvandarlıq məhsulları ilə təmin olunması üçün epizootologiya tədbirləri vaxtında və uğurla icra olunub. Hazırda müalicə və profilaktika tədbirləri davam etdirilir. Yuxarıda da deyildiyi kimi, Qax rayonu üçün ixracyönümlü kənd təsərrüfatı məhsulları sırasında tütünçülük xüsusi yer tutur. Bu, hər şeydən əvvəl, onunla faydalıdır ki, tütünçülük gəlirli sahədir. Odur ki, tütün istehsalına maraqlı ildən-ildən artır. Fermerlərin bugünkü fəaliyyətinə və qazandıqları nəticələrə diqqət yetirdikdə hər şey açıq-aydın görünür. Rayonda 10-15 hektar sahədə tütün əkini aparın və bol məhsul götürən fermerlərin sayı az deyil, lakin bəzi çətinliklər hələ də qalmaqdadır. Tütünün becərilməsi və qurudulması hələ tam yüksək texnoloji vəziyyətə gətirilməyib. Bu da sovet sistemi dağılıqdan sonra bir çox digər strateji sahələrə, o cümlədən tütünçülüyə diqqətin azalması ilə izah olunmalıdır. Fermerlər inanırlar ki, dövlətimizin diqqət və qayğısı nəticəsində qısa müddət ərzində bu problemlər ara-

dan qaldırılacaq. Sözsüz ki, rayonda fındıqçılıq da prioritet sırada özünə yer alıb. Son illər bağlar genişləndirilir, aqrotexniki qulluq tədbirlərinin keyfiyyəti yaxşılaşır ki, bütün bunlar da məhsul istehsalına müsbət təsir göstərməyə bilməz. Bundan başqa, taxılçılıqda, tərəvəzçilikdə, bostançılıqda yeni texnologiyaların tətbiqinə başlanılıb ki, bu da həm məhsuldarlığın yüksəldilməsinə, həm də keyfiyyətin yaxşılaşdırılmasına öz təsirini göstərib. Qax rayonunda, eləcə də respublikamızın hər bir bölgəsində həyata keçirilən sosial-iqtisadi tədbirlər nəticədə Azərbaycan vətəndaşının sosial müdafiəsinə yönəldilib. Son bir ildə ölkəmizdə 2 milyon yeni iş yerinin yaradılması, yoxsulluğun azaldılması və iqtisadi inkişaf üzrə müvafiq dövlət proqramlarının icrası nəticəsində yoxsulluq səviyyəsinin 49 faizdən 4,9 faizə, işsizlik səviyyəsinin 5 faizə endirilməsi bunun bariz təcəssümüdür. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev bu barədə danışarkən demişdir: "2019-cu ildən başlayan islahatların əsas hədəfi Azərbaycanı müasir ölkəyə çevirməkdir, ölkədə mövcud olan nöqsanları aradan qaldırmaqdır, vətəndaşları narahat edən problemləri gündəlikdən çıxarmaqdır, insanların rifah halını yax-

şılaşdırmaqdır, daha güclü, qüdrətli dövlət qurmaqdır. Biz bu istiqamətdə məqsədyönlü, hərtərəfli siyasət aparırıq, həm beynəlxalq mövqelərimizi möhkəmləndiririk, həm də regional əməkdaşlıq təşəbbüsləri ilə çıxış edirik". Göründüyü kimi, dövlətimizin başçısı Azərbaycan vətəndaşına daim diqqət və qayğı ilə yanaşır, onun rifahının yüksəldilməsini, sosial probleminin həllini hər zaman əsas vəzifə kimi görür və bu istiqamətdə məqsədyönlü, davamlı tədbirlər həyata keçirir. Məhz bunun nəticəsidir ki, rayonların sosial-iqtisadi inkişafına dair üç mərhələ dövlət proqramlarının icrası nəticəsində 15 min kilometr avtomobil yolu salınıb, 31 yeni elektrik stansiyası inşa olunub, 4 böyük su anbarı tikilib, ölkə üzrə təbii qaz təminatı 95 faizə qaldırılıb, 15 "ASAN" xidmət mərkəzi, minlərlə istehsal və emal müəssisəsi, 44 olimpiya kompleksi, 17 aqropark fəaliyyətə başlayıb, 3200-dən çox məktəb əsaslı təmir olunub və ya yenidən tikilib, 640 tibb məntəqəsi inşa edilib və yenidən qurulub. Cari ilin əvəlindən ölkəmizdə həyata keçirilən islahatlar nəticəsində əməkhaqqı, pensiya, müavinət və təqaüdlərin istehlak tələblərinə uyğun artırılması və identifikasiya, əhəlinin gəlirlərinin bazar qiymətlərinə uyğunlaşdırılması, aztəminatlı insanların, xüsusi kateqoriyadan olan əhali qrupunun, minimum əməkhaqqının artırılması üzrə konkret və ünvanlı tədbirlərin görülməsi hər bir vətəndaşın sosial vəziyyətinə öz müsbət təsirini göstərib. Əhəlinin kredit borclarının silinməsi və yeni qaydalarda ödənişlərin təmin edilməsi az qala ölkə əhalisinin 30 faizdən çoxunu əhatə edib, minlərlə insanın üzlaşdığı problemin çözülməsinə imkan yaradıb. Statistik rəqəmləri çəkməklə demək istədiyimiz budur ki, həqiqi və yüksəliş dalğası respublikamızın hər bir şəhərini, kəndini, qəsəbəsini, yaşayış məntəqəsini əhatə edib. Bu həlqədə Qax rayonunun yeri və rolu parlaq şəkildə görünür.

Zülfü İLYASOV,
bölgə müxbiri